





РОК ЗАЛ. 1890.



# Ювілей 35-ліття існування — найбільшої, найстаршої, найсоліднішої ФІРМИ

## Адольфа Боденштайна

### Склад музичних інструментів у Львові, вул. Леґіонів ч. 37.

яка з того приводу продас через місяць вересень всілякі музичні інструменти, приладдя до них, також грамофони низше фабричних цін та запрошує всіх на оглядини свіжого транспорту товарів без примусу купна.

**спеціальність! Для учнів поручає знамениті скрипки разом зі смчком в ціні 19 зол. 50 сот.**

## НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакції не відповідає.

Секундар Лев. Заг. Шинтала

**Д-р мед. Евген Олексій**

одружений

в недугах жіночих і акушерії

П'ВІВ, жовківська 85, партер  
напроти двірця Підзамче. Доїзд трамваем  
5, 9. (Станція біля хати) 569 2-3

астрономічна обсерваторія запри-  
мала на сонці над рідкім ведучим  
плітти. — У ситнівкових змаган-  
нях у Зауличних Церквах тит-  
ч, «непідпана» одержав Француз Ля-  
кост. — В Америкі на побережі  
Флориди «страшний борей» зни-  
щив 20 0 доміт; 75 осіб убитих.

## Дописи.

**Глиничин.** (Освітля праця в час фелій).  
Старинний фелій «Пробіска» вишували от-  
сі села пам'яті Ів. Франка концертном: За-  
вісте, Полтава, Ляшки, Задіре, Перегони,  
Розоворити і Глиничин. Слід піднести заслу-  
ги п. Ів. Сибінського, котрий організував  
хор із студентської молоді, яка розбрала  
між себе й декламатів та вступила слово  
(крім Глиничин та Заміста, де промовляв  
д-р Ст. Галан) і знаменито вишувалася зі  
свого завдання. Населення вистало всього  
сердечно концертуючих гостей. Зиск із  
того подвійний: піднесення національної  
свідомості і грошові засоби на купно  
вишків для народу. На ту саму ціль пі-  
шов і дохід з фестивалю й вечериш, ула-  
джені фелією і студентством. Наслідком  
того фелія одержала майже 500 зол. на  
поширення книжок. В усіх майже селах з  
аматорської гуртки і там на туж піть і бу-  
дують відбудує вистави. Відрадне явище,  
що одні села помагають другим (Поліохів  
дав виставу в Касичах. Словот фестивалю  
дає і Підгайчани). Поладок рефератів  
по селах дава фелія 10 на теми з історії  
України й економіки. Реферували студен-  
ти і члени міділу. Нарід являвся численно.  
Засновано одну нову бібліотеку в селі  
Касичах і підготовано дві дальші для До-  
нонців та Бадучинів. Будова чисельних до-  
ків поступає вперед. На феріях посвятили  
свої домів села Задіре і село Підгайчани  
2 домів. Інші села пильно переводять  
підготовку роботу, щоб з весною побу-  
чувати свої домівки. Почин з Америки  
одержали вже с. Словита (90 дол.), Глиничин  
(80 дол.) та Куровичі і Поліохів (на пер-  
шості річці). — Основами «Соколя» від-  
бувається правління. Перед в цьому напрямі  
веде село Словита, де й місцевий парох  
і його син п. Юрій Бачинський енергійно  
піддержують освітній та організаційний  
рх. Інші села вносять статуту на затвер-  
дження.

На господарському полі — найважливішою  
справою є парцеляція. В повіті і самих  
Глиничинх вона йде повільно — з недостатчі  
отітки в нашого населення. Грошей до-  
старіє на це головною заморська емігра-  
ція. Населення спільно рати добре й то-  
чло, хоч ціна землі (100—300 доларів за  
мор) була значна і в доларах платна.  
Часть землі взяли Мазури — майже за  
безцін. Нині вже не видно цієї охоти  
у поміщиків робити такі дарунки. Все-  
таки чужинці не є в силі й нині платити  
такої високої ціни, як наше населення  
за землю. Колиб ми вже раз змоглися  
поставити земельно-парцеляційний банк,  
то виспан на полі парцеляції були би  
закони, бо земля на продаж є подостатком  
і доволі дешевої. — Жиня в повіті слаби-  
ша. Намолот збіжжя з коли від 25—70 кг;  
в р. 19 0 було від 50 до 110 кг. Наслід-  
ком того збіжжя більше, як на одну третю  
менше, як в р. 1925. Наші подостатком  
Бульби — мало — (40 процент менше, як  
в 1925). Еміграція за море (Канада, Ар-  
гентина) йде повільно. Ремісництво — ма-  
ла; вона в більшості засібна і для нас-  
творця (мурують домів, купують землю).  
— Останніми часами план з «Русского Го-  
лоду» задумали зробити ним «дизерно»  
є нашій організаційній праці. Скінчилося  
повним фиском. З Поліохова мусів д-р  
Варник утікати, а дальшоті госпосі Мон-  
чибичеві осмілюють до-решти вишару-  
вати істинно-«русских». Щоб одначе лі-  
судувати національно-деморалізаційні під-  
будування, наша організація рішуча при-  
звучити до свого округу сусідні села  
і золочиского і каміньського повіту,  
а яких з поконику панували москвофіль-  
ські батюшки. В тій цілі виїхав д-р Се-  
нук до Кутюра, де зажадав «Соки»  
підготовлено працю під нині українські  
станови. Показалося, що навіть у своїх

власній селі госпосі Мончибичів стравила  
зовсім гурт під ногами. А дня 15. VIII.  
відбули делегати нашої організації (УНДО)  
довірочні наради в селі Бадучині, де під  
населення закінчилося за вступленням в ра-  
ди нашої організації. П. Ст. Галан виго-  
ловив економічний реферат і разом з п. С.  
Будманом обговорили всі пекучі справи  
села. Нарадом провадив парох о. Кости-  
шин, що організував гарний хор у селі.  
Село робить уже старання до будови ос-  
вітнього дому; має добре працюючу ко-  
оперативу і по відбудутих з підпоручниками  
нарадах рішучо осунути райфайзенку. —  
Негалею переведення організації в даль-  
ших ще 3—4 селах золочиского повіту  
(Росіяні, Сичівів, Бортків, Новосілки) бу-  
де подвійним засобом на москвофіль-  
ську деморалізацію — а при тім зміцнити  
наш повітовий округ, постачаючи мате-  
ріальних і моральних засобів для освітньої,  
господарської і політичної праці.

Зате «кіліна» справа представляється  
дуже прикро. Хоч під населення повіту  
(гр.-кат. і римо-кат.) говорять по україн-  
ськи — асирди майже заведено польськи  
утожкатишину мову навчання, що на оди-  
но виходить. Тепер усі села подають по-  
хання в справі заведення української шко-  
ли і, що дуже важне, домагаються  
українських учителів.

У часі ферій гостин у нас театр Стад-  
ника. Вистав було понад 10 і всі при пе-  
ремовіній сали. Ходили також і не-Укра-  
їнці. Милу несподіванку зробив нам ріш-  
но Наддніпрянський Хор п. Євсєвського,  
що має вже вироблену славу. На маси  
дідав хор дуже будуючо — сали і перкла  
(запали раз Службу Божу) були просто  
забіти народом. Закінченням феріального,  
освітнього й організаційного сезону була  
збірка молоді на «Академічний Дім», що  
принесла в Глиничинх около 300 зол. Успі-  
хи молоді значні, — бо вона вся станула  
на національній ґрунті, визнаючи все  
інше другорядним.

Ст.

## Зі спорту.

«Україна» здобула кубок.

Змагання в копаному м'ячі з суботи й  
неділі закінчилися високоцифрованою пере-  
могою «України», що з приводу свого  
15-літнього ювілею здобула нові лаври,  
а саме кубок, жертвованій побідній дру-  
жині Т-ном «Лінстер». Самі змагання були  
доволі цікаві, жалко тільки, що стегнули  
так мало публіки.

В суботу грала «Україна» проти «Бо-  
гуна» (Львів-Левандівка) з вислідом 2 : 0.  
Після того відбулися змагання між «Ска-  
лою» (Стрий) і «Беркутом» (Перемиськи).  
Обі дружини стояли менш-більш на од-  
наковому рівні. Спершу мала перевагу  
«Скала» і вела вже 3 : 1. Описля «Беркут»  
вирівняв і гра скінчилася в приписаному  
числі 4 : 4. Продовження гри аж до су-  
мерків ночі не змінило вислуду в ніщо  
користь, тому між обома дружинами  
мусіє рішати жереб, що випав у користь  
«Беркута». Присутніх ледви яких 100 осіб.

В неділю пришло до фінальних зма-  
гання за кубок. «Беркутом», що зараз з  
початку здобув одну брамку, дальше не  
шастало. Виявилася воля фізична пере-  
вага «України», яка зуміла використати її  
так, що ще до паван вилучала у ворота  
«Беркута» три голь-і. По павзі здобула  
«Україна» ще чотири брамки, так, що за-  
гальний вислід був 7 : 1 у її користь. Куб-  
ком врочив дружині директор Колтунок.  
Присутніх до 300 осіб, хоч не була неді-  
ля і погода допирала.

Вислід легко-атлетичних і тенісних  
змагань подамо після їх закінчення.

## Всячина.

**Найдорожчий європейський му-  
зей.** Який не? Ніхто не вгадає. Ні Бри-  
тійський музей, ні Львів, ні хорони Ватик-  
ану. Всі вони мають безцінні скарби, од-  
наче коли рахувати їх вартість по дохо-  
дам, а не по ціні складеного там мертво-  
го капіталу, всі вони стоять на другим  
місці після тих джерел доходу, які нести-  
ме мадерський державі новодароване май-  
но д-ром Александром Анонім. У північ-  
ній закутній кімнаті Баранів, якого по-  
ловиною належить до Югославії, лежить  
маєток Ленгіліс. Дорога, яка перебігає  
його — довга на 11 км. Маєток має 3300  
катастр. моргів. У парку старовинну  
знамок у найкращім ренесансовім сти-  
лі, що має рівно 93 діт. На ньому ще  
поміжне чорна хуртовина. Його власник по-  
мер, але 71-літній вдова не каже й стга-  
ти, аж до своєї смерті. Вдова по Аноні-  
м — з родини Естергазі, найбільших ме-  
ценатів старої Угорщини. Померлий  
граф колись дипломат, був замку  
воликим «кінзником», колекціонером  
відомим в усюму світі. Його пребо-  
гата бібліотека, що мала в собі  
найновіший збір до історії Угорщини,  
була доступна всім дослідникам, які на-  
ходили на замку нещадну гостиню. Пам'

раючи граф записав свою бібліотеку ма-  
дерському національному музеєві. А тепер  
вдова доповнила цей дарунок повним кни-  
жним жесом: вона записала все своє  
майно, землю і замок з усім, що там  
є, мадерським науковим установам. Це  
майно є одним з найбільших озаконів  
в Європі: в ньому є сотки найкращої  
худоби — расових коров, овець, коней;  
воно славне приписаним найдобришого  
вина. Таким робом Національний Музей  
у Будапешті стане власником великан-  
ських просторів, які нестинуть мільйонів  
доходів. Такий запис мадерських меценатів  
підгадує дарн американських мідер-  
дерів.

## ОПОВІСТКИ.

**Український Наддніпрянський  
хор під управою Петра Євсєвсько-  
го** у складі 31 осіб виступає:  
Четвер 23.IX. Жиничів.  
П'ятницю 24.IX. Жиничів.  
Субота 25.IX. Болехів.  
Неділя 26.IX. Болехів.  
Понеділок 27.IX. Долина.  
Второк 28.IX. Долина.  
П'ятниця 1.X. Дрогобич.  
Субота 2.X. Дрогобич.  
Неділя 3.X. Борислав.

193 3-7

**Пятна-цятлітний збір Товаришів,**  
які зложили матуру в українській гімназії  
в Перемислі 1911 р. відбудеться дня 29.  
вересня ц. р. в Перемислі. Заупокійна  
Служба Божя за померлих Професорів і  
Товаришів відбудеться того самого дня  
о год. 8. рано в катедральній церкві. Хто  
з товаришів не зголосив ще своєї участі,  
хай негайно це зробить на адресу: Олек-  
сандер Костик Львів, Ринок 10, «Діло».  
— Д-р Лашкевич Роман, Костик Олександр.

1-2

## ДРІБНІ ОГолошення.

**НОВОВІДКРИТИЙ Жіночий Фризер-  
ський Салон** при вул. Городецькій 51.  
Стриження, ондування, фарбування во-  
лосся та манікюри. Ціни приступні. 561 2-2

**80 СОТ.** коштує одна ложечка до чаю  
— з хинського срібла у Мандля, Ко-  
перника 14 проти кіна Коперник.

**1 ЗОЛ. 50 СОТ.** коштує одна ложка, ніж  
або вишкі з хинського срібла у Мандля  
Коперника 14. проти Кіна Коперник.

**1 ЗОЛ. 70 СОТ.** коштує один ніж з хин-  
ського срібла у Мандля Коперника 14.  
проти Кіна Коперник. 432 8-10

**ХЛОПЦЯ** на практику до мануфактури  
X приймемо сейчас. Регулятор\* Львів-  
Ринок 43. 553 3-3

**4 КІМНАТИ** з кухнею вимайму зараз.  
Вінковська, вул. Са. Зофії 78 в. 541 3-3

**ПРИЙМУ 2 СТУДЕНТКИ** на шіле уде-  
ржання. Покій конвільний. П'ятницю в хаті.  
Близько клінік. Відомість в Адміністрації  
«Діло». 570 3-3

**ПОШУКУЮ** від 1. жовтня п. р. учитель-  
ку, укиченої семинаристки (з матурою по  
році 1923) для дошки з нар. школи.  
Помешкання з удержанням в натурі, міс-  
плата на основі умови. Вимагання знання  
цифти і гри на фортеп'яні. Зголошення з  
поданням виногороди і надісланням по-  
змови фотографії слати на адресу: Інж.  
Богдан Ксьончек в Бориславі «Siva Pla-  
на» В. 540 а) 3-3

**ІРИГЕНТ-інструктор** отримає негайно  
і посаду. Уряд парохійний Зборів. 1-2

**ПРАВНИК** з загр. дипломом пошукує  
посади соліциатора у українському  
адвоката, есентуально ін інструктор до-  
машній. Зголошення під «Правник 20» до  
Адміністрації «Діло». 581 1-1

**КОНЦЕС ТОВРОВАЛЬНІ КУРСИ** й  
Горьшарунга, Львів, Личаківська  
ч. 34, приймають додаткові яписи  
на односторонній торговельний курс для мо-  
лоді і 5-місячний для дорослих. Стеногра-  
фія і писання на машинах. 579 1-2

## ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакції не відповідає.

Бі оператор клінік проф. Наймана і Гаска  
у Відні

**Д-р Леопольд АЛЕКСАНДРОВИЧ**

в недугах ушній, носа, горла і гортанки  
оранжує від 3—6 пополунод:

у Львові, вул. Бельонського 3.  
423 (за пасажом Миколаяша). Тел. 40—75. 7-7

Ой повила буйний вітер,  
Повітря повіла —  
Щож я буду без убрання  
Знакового діля?

Щож я буду без діля діля,  
Як діля заде? —  
Є у Львові славна фірма,  
Що усіх ратне...

Є у Львові славна фірма.  
«РЕГУЛЯТОР» зветься;  
Там обвісив, оздобив;  
І журба минеться.

566 1-1

Ринок 43.

## МАГАЗИН І РОБІТНЯ ФУТЕР

**Ф. Й. Любельські**

Львів Рутенського 3. Тел. 48-70  
поручає всілякого роду **ШКІРИ,**  
**ФУТРА** мужеські, жіночі і т. п.  
перерібки виконую після найвишчих  
фасонів. 589 1-10

Купно — Продаж — Замін  
**«Монюшко»** фортеп'янів  
283  
і Плян 11-13  
Львів, вул. Зіморонича 10, Тел. 35-54

## Жіночі плащі

останні новості — найнижчі ціни

60 від 78 зол. з футряними кофрон

ПОЗІР НА ФІРМУ!

Вауття — Мужеські одяги

**Л. Т. СКШИПЕК**

573 ПАСАЖ МІКОЛАША. 2-2

**Загальні збори Музичного ТОВА-  
риства ім. Лисенка, фелія в Дрого-  
бичі** відбудуться в неділю дня 10. жовтня  
ц. р. о год. 4-тій поп. в кімнаті ТОВА-  
риства з сілдуочим порядком дня: 1) Ві-  
дчитиння протоколу з попередніх загальних  
зборів, 2) Звіт викладу Товариства, 3) Звіт  
реалізаційної комісії і ухвалення Висновків  
аф-лотаторії, 4) Вибір нового наділу, 5) Ви-  
сказ і запити. На случай коли би о год.  
4-тій не явилася приписана статуту чис-  
ленія на загальні збори, відбудуться за-  
гальні збори Товариства в тім самім дні,  
в тім самім докладно і з тим самим  
порядком дня о годину півнішню то є о год.  
5-тій пополунод. — За Виділ Музичного  
Товариства ім. М. Лисенка, фелія в Дро-  
гобичі: д-р Рудольф Сибієвський секре-  
тар, Марія Дроздовська голова. 578 1-1

**Загальні Збори Кружка «Рідної  
Школи» У. П. Т. в Тернополі** відбу-  
дуться дня 3. жовтня 1926 р. о год. 3.  
пополунод в сали Мішанського Братства.  
Дневний порядок зазначений.

За Старшини Кружка:  
Д-р Ст. Баран, Д-р Натифор Гішак,  
голова. 583 секретар.

## Подяка.

о. Гонгорій Редчук, парох Писочинсь-  
кого род. 1882 р., помер 26.VIII. 1926 р., по-  
лишаючи 4 круглих сиріт. Похороний бу-  
ревієм душпастирем і в часі вілля, слови-  
ночю обожавши душпастирем і в кімнаті  
парохіях попав в грудню нещасті, як за-  
знала його передчасно до гробу. Похорон  
відбувся 28.VIII. при участі 12 священи-  
ків. Останні діти складають шість покла-  
ху Всех і Вн. о. декана Молочко-  
ва провад. а Всех о. о. Дзедзюк. Чор-  
ському і Кушківському за похоронні беда-  
и, а прочим отцям кондеканальним як і Всех  
о. Черкаському, дат. образи, як участь в  
похороні. Д-ром Сирікові з Овдінної скла-  
дено подяку за старання лічнина татка.  
Особливу подяку найсвідомішій сла-  
дано своїй тітоні сестрі Варварі Ухо-  
новій за безкориску і з подивом гідну по-  
свату підчас нещасті татка, з виродження  
навіть свого життя. Рішож дякую за  
кожну, сусідку, як також брату Борю-  
ковому і всім парохіям за віддання мо-  
єму і спільній присутстві. — Опекален діти:  
Левко, Рачка, Дода і Бодо Редчука.  
Висікати, В. IX. 1926.



# ПРИГАДУЄТЬСЯ ВСІМ

## ГРОМАДЯНАМ - УКРАЇНЦЯМ

В ДНІСТРІ ще не забезпеченим, що 1/3 часті вартості будинків не підлягає примусовому забезпеченню в П. Д. У. В. і тому належить зараз а майдазше до 31 жовтня п. р. виповісти в П. Д. У. В. і зараз забезпечити в «ДНІСТРІ» (з терміном від 1. січня 1927. р.).

Вся інформація в тілі справі надасть Темо «ДНІСТЕР» у Львові і його Агенції, які знаходяться у всіх більших громадах.

517 3-3

поширеною в Австрії д-ром Костем Левицьким скінчилося було катастрофічним для нас актом з 8. листопада 1916 про відокремлення інтегральної Галичини. Але відокремлюючи цей постулат, чи українсько-галицький провідники не робили всього можливого, щоб тим чи іншим способом, великими жертвами (випуском) здохли хоч невеличкий стан посідаючи в адміністрації, судівництві, шкільництві і т. д. Чи виставляючи постулату «коронного краю» було доктринерством, чи демократією?

В громадянських обов'язках? говориться про те, що «треба говорити правду й робити по правді». Інакше наступає безчестність. Пова фразами про неволінені не робиться нічого, щоб паралізувати роботу противників. Велика частина громадян тут намагається від праці, мало хто виявляє волю брати на себе важкі громадянські обов'язки.

Наріж, що не хоче належати до національних банкрутів, але до тих націй, що шукують відродження йдуть на зустріч кущові будучини не може безділю прикладати експериментам, докопуванням на його організм. — чи то своїм, чи чужим?

Життя правда! Пора припинити володіння, дрібне інтриганство, нашіптуння як по кутках, видумки з усіма Сідами, дозаконні сплетніштво. Пора закинути свої брехливі звички, а говорити правду й робити по правді, не під кутом шкурних інтересів одної особи чи гуртка людських амбіцій, незалежної думки, а під кутом інтересів усієї нації. Пора вийти з-за межі менторства і ставати до праці в солідарній, об'єднаній громаді. Пора припинити шкідливу роботу й свої експерименти, пора закинути тайні ходи і вийти на широкий шлях відповідальності громадянської роботи. Бо так, як досі маються справи, то ваші деклямації про державність, соборність, незалежність з тільки пустими словами, які вже до нічого не зобов'язують, які не накладають на вас ніяких обов'язків. Хтож, як не ви весь час робили експерименти, обмотували народ накрутними наїдів на ринку Австрії й Німеччини, опісля антанті і Ліги Націй? Атож, як не ви, терором і провокаційними сплетнями вбивали всьому критичну думку, щоб довести до катастрофи, а потім вийти руки і відмовитися від консекації кожного чесного громадянина, — від відповідальності? Розуміємо, що заглядка про повелінені вражас вас неприємно, бо ви змушували викликати проти вашої волі вбійний адміг народу, ви розстріляли народні сили, ви були марія рая того безрозсудного повелінення, а тепер замість їти на покуту ще й менторуете?

Ось загадаймо про тих, що дуряться до ірроводу, тай кажуть, що нам треба конче представництва закордоном, — а в дійсності лезуть за кордон і клеветами зневажають те представництво на публіку перед світом! Або тут — критикують Пільського і його «студа» (?) відірають, а там до Варшави посилюють ті людські своїх силухи, — щоб деклямували оригітально на Пільського? А на селі наїд додати як блудна віця та починає співати вишні піснюки...

Бачте, до чого те все злидиться? До провуду! Так ви, сьвітлячки народні, жаль не лише провід: вам наїд віддав був усі свої засоби, всі сили, а ви що з них зробили, в яку пропасть його струпили? Так з кінцем 1923 року вам віддав своїх руках до половини 1915. р. і що ви за той час зробили? Чи не зникли організації? А тепер знову, коли важкими організаціями зусиллями і поспіхом однієї ту організації в значній частині відбудовано, знову простягаєте свої руки по провід? Бажаючи капіталізувати чужу працю? і при тому лепечете про честь «представництво» за кордоном, яке при жалення гуртка «династичних» фамілії і «мезалейних» прихильників нічого не представляє? Та ще й інсинууєте, що хтось зневажас те «представництво», яке аж довший час одні тільки й робить, щоб об'єднати красний провід і його працю, що ширить сплетні про навілених промислами довірив провідників і робітників, що в країю і за кордоном представляє її старю, випробованю інсинууую чим тодію як польонофілія, запроданя, антирадянська, що — мовляв — деклярують оригітально на Пільського.

Куті і фарисей, доки будете своєю «железною думкою» каламутити воду і засмугувати ласку у чужин? Неоправдані «железні» і ревновані платюністи, відкидає зі своїх закутків, злізайте з печей, відкиньте своє обличчя, покажіться на людське світло! Коли робите заводи, робіть їх оригітально, мовною фактів; коли нарікаєте на неробство, пропозитор біляк домі праці: коли маєте сиринствозовану думку, коли знаєте кращі методи громадської роботи, не заслоняйтесь бездумним

менторством! Будьте громадянами в повному тому слова розумінні, мужами справді характерними і відповідальними, а не облудними перобами, які не сповідають жодних формальних громадянських обов'язків, які навіть не беруть участі в засіданнях установ, до яких їх вибрано (себто поставлено їх на свічку провідників) або зникають, коли на денному порядку знаходиться справа, яка вимагає відповідального рішення з усіма консекаціями. А потім, замість доповідати в праці, вони тільки підглядують або в вибувають слабий сторони, щоб мати зброю до поборовання народних робітників, щоб ще гайше переводити свою розказову роботу.

Вертайте, панове, з перехрестних стежком свого інтриганства на грунт громадської відповідальності і національної характерності. Будьте будівничими, а не руйнівниками!

## По широкому світі.

Звістки про концентрацію військ Франції на італійським кордоні спростовують Французи як звичайні сплітки.

Англійські шахтарі домагаються від уряду збірної умови на всю Англію щодо унормування їх праці. Секретар їх союзу Кук не вірить у хутке закінчення страйку.

Бельгій задумує ввести радикальні засоби для стабілізації валюти, яка буде основана на золотім підкладі.

Французька впливова преса вважає останню тасмну нараду Бріяна зі Штресеманом «початком нової політичної орієнтації».

Доля Обрегона, бувшого президента Мексики, невідома: він або згинув, або втік від Індіан. Заворушення Індіан у провінції Сеньора с шораз поважніші.

Пам'ятайте, що всякі збірки на надгробник на могилі І. Франка треба посылати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на шаблицю книжечку ч. 7910.

## НОВИНКИ.

— Конфіскація. Вчорашнє число «Діла» сконфісковано в п'ятьох місцях першої статті п. з. «Насмів із законності», в тому два місця в підзаголовка! Це 88. чергова конфіскація нашого органу в цьому році.

— Почтові складанки розсилаємо з нинішнім числом, та просимо П. Т. передплатників негайно відновляти передплату, щоб не було перерви у виході часопису. Передплату належить присилати прямо до Адміністрації, яка на місяць жовтень 1926. вносить 450 золотих.

— Митр. Шептицький у Подєбрадах. Дня 17. п. м. прибув на запрошення Української Господарської Академії до Подєбрад ексц. митрополит Шептицький, щоб оглянути академічні і студентські установи. Високого гостя ще в Празі зустріли представники сенату Академії проф. С. Тимошенко і д-р А. Монтрезор. В товаристві митрополита о. кан. Яковський. На дворі в Подєбрадах зібрався сенат Академії і сила студентства та громадянства. Повинта митрополита було дуже серйозне. У його честь відбулося опісля торжественне засідання сенату, а вечером концерт. Митрополит має завітати в Подєбрадах 2-3 дні.

— Українське інформаційне бюро повстало в Бельгії. у Брюсселі (51, rue de l'Alie). Воно видаватиме постійні бюлетені французькою мовою для ознайомлення чужинців про важніші події з українського життя.

— Виклади з українознавства в чеському університеті. В чеськом Карловім університеті в Празі заповідано на зимовий семестр 1926-1927 виклади проф. Дмитра Дорошенка (Українська історія) і проф. Олександра Колесни (Історія української літератури в 19. столітті)

— Украиніка. „Musikblätter des Anbruch“ (Büren) у ч. 7. показує добру інформаційну статистику п. з. „Музичне життя на Україні“.

— Різдвий некролог. Неоден а нас бажав би собі (навіть, коли не думає „йти на пен“) дізнатися такої посмертної агадки як пес, що вмер в будинку Ліги Націй у Женеві. Вся європейська преса присвячує йому теплий спомин: був це чудовий „бернардин“, який не хотів покинути готель, коли туди спровадилась Ліга Націй. Його проганяли силою, він уперто вертався. Хто його там залишив — невідомо. Називався, як пишуть готельські собачі, Брістоля. Про його заповіт привязання до місця, повідомлено президію Ліги Націй і ця доручила вислати його на листу постійних членів цієї інституції. 50 націй світа затверджувало шорку бюджет призначений на утримання Брістоля: 365 франків, себто франка денно. Він одержав почесну назву „пса Ліги Націй“ і був під спеціальною опікою 200 стенотипістів, що вештаючись по коридорах Ліги Націй, несли його та годували цукром і шоколадом. Ці соловодші були причиною його хуткої смерті. Історія життя „Брістоля“ повна „моральної науки“: хто хоче здобути собі права осяди в Лізі Націй, нехай туди відає і не дасть себе викинути та нехай знає, що великопанське життя під її крилами підриває організм.

— Померли два історики німецької літератури: відомий німецький історик літератури і професор у Празі д-р А. Сауер у 71 р. життя. Колись був професором у Львові. З його праць відомі студії про Гете і Грілларпера — і професор берлінського університету д-р Густав Рете, в 67 р. життя, автор „Німецькі поети X III. і XIX. віку і їх політика“, творю, який своїми реакційними поглядами (як і інші) викликали у свій час різкий відгомін.

— Недільне живно. Львівська вулиця у вищій своїй частині перемінилась у неділю у справжню дільницю апатія. У тилку якогось Кісесіна зведи власники льокалю дійсну боротьбу з п'яними „дільними громадянами“ своєї дільниці. Пішли в рух палиці та бравліни і в результаті бігли один професійний авантюрист Гафтек упав трупом, а один був ранений. — З бора заведення „Бібліотеки Осесініських“ зловіді вкрали з каси 20 000 зол. — На вулиці Саніги авто переїхало дитину на смерть, а хлопці, що бавились на вуз. Пелчинський під Піскового горою, засипали на жарт, але й на смерть 4-літнього товариша. — Вломів до крамниці і приватних мешкань було стільки, що Львів не потребує

соромитись своєї провінціальноності.

— Сумна хроніка. Наслідком любовної трагедії отруївся 24-літній Йосиф Шальосер, брат власника шинкографії „Кайн“. — Студент техніки Копулінський у нервовім розстрою поранив штилетом свою матір.

— Італійський шовінізм. Фашисти захоплені економічними успіхами та ладом у своїй державі вірять, що можуть вистарити собі самі в усіх напрямках. У Медіолані заборонено виставу французької опери і вся трупа французької опери мусіла вийхати. Кажуть, що незабаром почнеться кампанія проти усіх чужинних опер в італійських театрах. Нема нічого легшого як бойкотувати чужу літературу.

— Америка — царство спадщини. В один день стала німі на весь світ ставлюю значимий мажорський інакша Тернер. Його вік має 20 літ тому геніальну думку вихати до Америки, обіщючи жінці, що „ше колись про нього почує“. Він додержав слова. Жінка почула про його смерть, а одночасно повідомили її, що має відібрати собі 40. мільярдів мажорських корон спадщини.

— Заборонена мода. Всі вишні жіночі піколзи в Будапешті одержали розпорядок, що учениця не відіють носити коротких суконь, декольти, пудруватись або наводити шмилку, а навіть носити модну хлопцят підстрижку. Що більше: дівчат повинні старші провадити до школи. Біліні родичі, які справили своїм дівчатом модні сукні і підрізали їм нездово волосся!

— Оригінальний письменник. Англійський драматург Бернард Шоу належить до найоригінальніших сучасних людей і залюбяв приголомшувати звичайних смертників своїми сміливими пародіями. Репортери часописів шукають за ним як за невичерпаним джерелом сенсацій. Поїхав 70-літній письменник на ванаші до Італії і захопився від світа в тіхій закутці. І там найшли його. І шов дізнатися європейська преса: Шоу ходить на провід, до віна, читає і пише. Робить те саме, що ми. Та один львівський денник такий найновіший оригіналізм у поведінці Шоу: Шоу, як звичайно, порушує „добрий тон“ — читає підчас їдженя. А це „порушення тону“, треба знати, є страшенно поширене в Англії: Англіїшці недурно неадажують на шлунок: підчас снідання, обіду, вечері в усіх пансіонах і готелях читають. А ось і друга риса великого письменника відкрита пресою: Шоу носить завіси в кишені якусь книжку. І це також, добре знати, роблять усі інтелігентні Англіїшці. Англіїські видавництва спеціально мають на увазі цю потребу читачів, які в травмаю, на кораблі, в жадлих усіхких бюр, залюбки читають книжки: англіїські книжки здебільша в натім форматі, на ідеально тонких папері, так, що том на 500 сторін подобає на записник. „Ах! якби ми мали такі книжки!“ літнє ласхо — „то може й більше би в нас читали“. Якби всі наші інтелігенти читали бодай підчас їдженя! Якби всі шлуноків недуги були в нас боля наслідком лектури!

— Сільські трагедії. У селі Кривичиних біля Львова згоріло кілька господарств. — У селі Ремежові біля Львова повилаєся 19-літній парубок Василь Сушко наслідком важкої грудної недуги.

— Світлова хроніка. Цяндяни повилаєся у Парижі два перші німецькі часописи, які виходитимуть там постійно „Die Pariser deutsche Zeitung“ „Neue Pariser Zeitung“. — Населення РСРР. має доходити тепер, по неофіційним даним до 145 міль. душ. — Біля Батуна російський народпав „Дарілов“ надіслав підполку міну (потопив); 15 пасажирів згинув. — Коаліська



тому не омийайте нагоди, виповніть негайно пошитою замовлення і вийшіть до фірми 462 6-10

**БАНКОВИЙ ДІМ О. ГРІСС**  
Львів — 3-го Мая 6.

Прошу прислати негайно **П'юсі Клясогові льотерії** черток по 10 зол., ... позолоту по 20 зол., ... цільх по 40 зол. Належність в **кюрі** 1000 зол. переіхлю ченом П. К. О. — почтовим переказом — прошу прислати за підписом. Ім'я і відомство. Докладна адреса.



співпрацю, самовистарчальність і азайму допомогу європейського континенту взагалі, а Франції й Німеччині зокрема. В тій точці має початися здійснювання пан-європейізму.

Та економіка є лише другою стороною медалі політики. Щоби здійснити господарський співпрацю, слід довести до політичного порозуміння. А щоби його це останнє досягнути, треба втихомирити публичну опінію обох країн, треба усунути все, що нагадувало вказувало на недавню війну і ворожнечу.

Добрі взаємини й обопільне довіря, як основа господарського і політичного порозуміння, заіснують годі, як зникнуть усі признаки французької „побіди“ над Німеччиною. А тими признаками є військова контроль над Німеччиною й окупація басейну Саари та Надренії. Франція нічого не малаб проти коїсної для Німеччини полагоди цих домагань; лаяється тільки, що знезнення окупачів заставить Німеччину до опору проти плану Дола. З огляду на те виринула думка викупу окупачів за 250 мільйонів зол. марок.

Це був би вступ до широкого франко-німецького порозуміння, господарського й політичного, до франко-німецького опанування європейського континенту. Франко-німецьке порозуміння, видно, находитися у великому розгоні, коли вже в перших днях жовтня — після конференції фінансових знавців — Бріан має виїхати до Берліна або Штресман до Парижа. Не без причин додумуються, що така офіційна візита в столиці Німеччини чи Франції була би висловом тіснішого й асестороннього порозуміння між Францією й Німеччиною.

Через гекатомби воєнних жертв, мільярдові втрати в матеріальних і культурних цінностях, через провала вікового суперництва і довгі десятиліття лів негвомонної ворожнечі два культурні народи доходять до азаймного порозуміння. Розуміється, тоді всі трабанти і сателіти Франції на сході й полудневому сході Європи тратять свою ціну. І в цьому яскраві містяться „туарійська тасмніща“.

**Пам'ятаймо: Рідна Школа — це на-родна фортеця, це певний захист и добі ляхотіття!**

Жіночі модні матер'яли

Шовки, Полотна

Мужеськ'і сукна

1920

ФІРМА

РОМАН

ЗУБИК

Львів, Галицька 16.

### Середня школа в Польщі:

Ученики середніх шкіл по вірі.

В школах 1925 році було в Польщі 219,804 ученики у всіх середніх школах (державних, самоврядних, приватних). З того було римо-католиків 150,289 (68,4 проц.), греко-католиків 9,258 (4,2 проц.), пражо-славних 3,108 (2,3 проц.), Жидів 45,370 (20,6 проц.), інших 447 (0,2 проц.).

Найбільше римо-католиків мають середні школи у повідстві люблінським (88,1 проц.), познанським (87,7 проц.), краківським (85,3 проц.), варшавським (84,7 проц.), поморським (84 проц.), шлезьким (83 проц.), кельнським (81,8 проц.). Зменшено аступлені Жиди, що мають по середніх школах відносне стільки учеників, якби їм належало на основі статистики Жидів у Польщі. Зате Українці й Білорусини, що зводять майже третину населення цілої Польщі, мають по середніх школах не цілих 7 відсотків (до числа греко-католиків і православних слід додати й незвичайні відсоток Білорусини римо-католиків). В напрямі збільшення відсотка української молоді по середніх школах, особливо фахових, повинні працювати ми всі.

Мова навчання середніх шк л.

В 1925 р. було в Польщі 778 середніх шкіл. З того польських шкіл було 674, польсько-українських 1, польсько-німецьких 3, польсько-російських 3, польсько-гебральських 1, українських 20, білоруських 3, білорусько-російських 1, німецьких 39, жидівських 5, гебральських 13, російських 11, литовських 2, французьких 2.

Типи середніх шкіл і скількість учителів.

В 1925 р. було всіх державних середніх шкіл 267 для 108,655 учеників, недержавних, але з повними правами 118 для 36,460 учеників, з неповними правами 232 для 50,128 учеників, без прав 161 для 24,795 учеників. В тім же році було 3,4 відділи елементарні, в яких училося 7,126 учеників, відділів нижчої гімназії було 2,771 для 96,153 учеників, відділів вищої гімназії класичного типу було 579 для 16,612 учеників, відділів гуманістичного типу 2,678 для 75,764 учеників, відділів типу математико-природничого й реального 807 для 24,333 учеників. — Усіх учителів у середніх державних, самоврядних і приватних школах було в минулому році 14,681, в тому числі 9,998 мушин і 4,683 жінок.

### Замітні і відгуки.

За поворот до відповідальності і характерності.

„Громадянським обов'язками“ займається Лявська „Рада“, орган „незалежної думки“ в ч. 60 (з 17. ч. м.). З молодішню енергією і старечюю зороблю поведінкою там горюх з капустою. Чого там тільки нема? „Ідеологія української нації“, „незалежна політична думка“, „національна характерність“, „сила волі і праця для народу“, і „солідарність та карність“, і багато інших великих слів, якими люблять пописуватися молоді гімназисти або старі молододики. Можна сказати, що є там „віра, надія і любов“, тільки нема й матері, — софії (мудрості, розуму). Тай „громадянським обов'язком“ там не догляне поза гулянням неопанованого ніякою логікою менторства. Колиб проаналізувати всі ті падамарські мудрощі на тему — шия і шия — „плиткого, повертального „положення в копію і державі“, то виявляється, що ті люди справді все знають, тільки нічого не розуміють.

Богато говориться в тих „громадянських обов'язках“ про характерність, почуття відповідальності, які є основою „почування (sic!) національно-політичної мети“.

„Без отього коначного морально-політичного підкладу все, що діється (де?), є тільки доктринерство або пустою демагогією, а доктринерство поширює зневіру в народних масах з одного боку, — та демагогія добиває нарід нездійсненними обіянками з другого боку. І тому такі провідники народу зводять націю на манівці. Клепати у програмі, що нарід дістане за дармо землю, — а в дійсності переводити викуп землі, — се нещирість супроти народу, та з неї клять собі простий грецькосі! Як можеш дати землю даром, то покажи: як, де і коли, а як не можеш, то скажи, що в цих обставинах треба землю купувати, — бо як нарід зобавути, то він не буде землі набавати, — а інші заберуть йому землю знів нос“.

### Колиб кождий Укоаїнець

шадив місячно тільки 1 зол, заощадив би 8 мільйонів місячно, а около 100 мільйонів річно. — Вкладки приймає від 1 зол.

**Краєве Тов. Кредитове**  
Львів, вул. Домініканська ч. 11.

Читаєш, читаєш що падамаріш, та й не знаєш, чи плакати, чи сміятися. Людей, що на доктринерстві, демагогії і маршаві грохав прогінювали найкращі літа за мози терору годували нас доктринерством, борах вирвали нам останню частку у боротьбі за існування, що й тепер не мають вижити поза порі „незалежної думки“, себто безчиста (за винятком тихого і реального інтернаціоналізму), — говорять „незалежні обіянки“. Мовля, мовля обіцяють „за дармо“, а в дійсності переводять викуп землі. Хто, де і коли обіцяє за дармо землю, хто, де і коли переводить викуп землі? Панове, як яка Пора честь ахати і розум мати. Вистежкоху великоласливості землі з рука наріда дістане за дармо землю? „За дармо“ нема сьогодні, за „незалежної думки“. За все треба боритися і не даруючи домаганься зорганізовати української нації, власності, до того жє владю заплаченої статистики безвідплатної панщини на панських ланах. Кожна програма політичної партії діє на максимальну і мінімальну. Отже, до домагань переходу землі без викупу належить до максимальних постулатів, т. х. таких, які можуть бути переманом, а хили огнищення найвищого ступня організації мас, а з другого боку в умові для того обіжнених прибожів, а хили повикного захлання існуючого суспільно-політичного ладу. До того часу слід робити те, що наказує азорний „хлосний розум“, слід робити те, що робить „простий грецькосі“, слід — рихуючись з обіянками — купувати землю, щоби неш не забрав її знів нос, щоби не довести до такого моменту, коли можна вже буде перевести переїзд землі без викупу, але не буде тієї землі ані без викупу, ані без викупу. Історична справдність і сучасний стан нашої мало- і безземельної селянства вимагають, щоби земля перейшла в селянські руки без викупу. І заї постулат справедливості і сучасних умов є не лише зафіксований в програмі, але під прапором того постулату і з нотою його здійснення відбудується організація народних мас. Та обіжнени обіжнених того роду, що в теперішніх обставинах ми не всім здійснити тієї справедливості. Отже в ході переходової відомини чинниками земельної реформи мусять астати ахкомодувати до основи викупу, аки поки наша організація не зміня так, щоби їй затріюмфувати постулат справедливості. Якеж тут доктринерство і демагогія?

Коліб декому не було ще везно, то висисомо це „доктринерство і демагогія“ на прикладі зі сфери чисто політичної. Азфору й омеого політика галицької України, а рашче політичних провідників галицької України, було домагання українського „коронного краю“ в рикхх Австрії, створеного через поділ Галичини в Буковину та обидяного в одлу автономно-адміністративну цілість. На протязі 70-літ те домагання не лише не було здійснене, але навіть у часі жерма українського

В. Галицький.

### Всесвітня продукція нафти.

(Школічення.)

Якщо взяти під увагу власнокраву продукцію нафти, то становище Англії наближується до становища Німеччини. На власній своїй землі Англіїш почали добувати нафту щойно 1918 р. в графстві Derbyshire. Власна англійська нафта дає невеличкі скількості, а тимчасом Англія „викиває“ колосальну масу нафти (5400 мільйонів літрів 1923 р.) і апегит на нафту росте в небувалій спосіб, бо саме тепер Англія переводить усю свою воєнну флоту з вугілля на нафту. Тому то й не диво, що Англія напружує всю свою енергію, щоб заповнити собі експлуатацію нафтових теренів по шії земській кулі. Останніми часами англійські нафтарі кинулися в великим розгоном на Венецію, бо геологі вичують цій полуднево-американській республіці блискую нафтову будучність. Інші полуднево-американські республіки, в першу чергу Колумбія й Аргентина, мають великі нафтові терени, але їх державна політика не допускає заграничного капіталу до експлуатації нафти.

Говорячи про нафтові терени Америки, трудно поминути мовчанкою Мехіко. Кожний читач щоденної преси знає, що в Мехіко не агавають ріжкі політичні авантюри під видом майже неистанної домашньої війни. Державні перевороти чергуються ніби обавці в калей-

доскопі. Цікаво знати, що причиною цієї політично-авантюристичної суматохи є власне нафтові терени Мехіко. Злучені Держави Північної Америки давно вже закарбували собі постанову алучити Мехіко до свого державного організму саме задля нафтових теренів. Проводять отже в Мехіку витревалу політику інтриг і з розумислом піддержують неастанні міжусобиці мекіканських генералів, щоби вкінці довести цю республіку до такого стану, в яким збройна інтервенція Північноамериканської Унії булаб не тільки цілком оправданою, але й самим населенням Мехіко пожаданою.

Загалом варто звернути увагу на те, що краї з нафтовими теренами представляють собою огнища періодичних, хронічних, політичних заворушень та галабурд. Гляньмо тільки на Ірак, Грузію, Анатолію, Персію, Альбанію, середушу Америку і т. д. В останніх часах мароканська заворуха, що Еспанії спричинила багато втрат, а ще більше компромітаци, а „демократичний“ уряд Франції адемакувала в очах світа як закатурених імпералістів, розшала та кож на тлі нафтових інтересів, себто апетитів французьких капіталістів на мароканську нафту.

Розглянувши осятак вагу та аналізуючи нафти для сучасного людства, для його щоденних потреб, для промислу, комунікації та воєнної техніки й оцінивши політичну роллю нафти, годі здержатися від питання, яке її майбутнє? Рішуча відповідь на це питання неможлива з двох причин: по перше тому, що всікі обчислення геологів, як великі запаси нафти є на вже відомих нафтових теренах, а

природи річи можуть бути тільки приблизними, бо зовсім точні підрахунки тут неможливі; а по друге тому, що пошукування за нафтою ведуться неастанно і доводять дійсно до відкриття щораз до нових нафтових теренів на таких землях, про котрі недавно ніхто ще не думав, що криють у собі нафту. Ці два моменти можуть у оптимістича уgruntувати віру в невичерпаність джерел нафти на землі; але й песимісти мають для себе поважний аргумент, а саме, що сама земля є чинимось обмеженням, отже не може крити в собі тогож необмеженого. Зваживши, яку велику скількість нафти людство вже зужило, як також ту обставину, що спотребування нафти з кожним днем розростається, мусимо погодитися з сумним висновком, що й нафті приїде колись кінець.

За час від 1857 до 1917 рр., себто за шістьдесять літ, добуто загалом на шії землі понад біліон літрів нафти. Ціла та маса утворила один кубічний кілометр! З огляду на те, що нафтовий промисел від 1919 р. до 1923 р. майже подвоївся, бо з 73 мільярдів літрів виріс на 138 мільярдів, то на другий кубічний кілометр не треба буде ждати аж 60 років. Консумція нафти росте отже майже в геометричний прогресії. Якби прийняти за основу консумцію з 1922 р., себто 125,974,000,000 літрів і взяти в обрахунок усю світову нафту (з винятком Китаю, Японії, Сибірі, Канади та Полудневої Америки, бо в тих краях не всі кі нафтові терени відомі, навпаки — з кожним роком відкриваються нові), то обчислюють що підземний запас

нафти вистане ще на якихсь 50 літ. Проф. Майснер обчислив відомий запас нафти в поодинокі краях і приймаючи за основу консумцію з 1922 р., уложив ось яку табельку:

Запас нафти в мільярдах літрів вистане на років:

Злучені Державы	Пів. Амерыкі	1030	мрд. л. на 13рок.
Канада	140	"	580
Мехіко	665	"	25
Афіка	136	"	773
Радянская Спілка	1000	"	275
Остання Еўропа	167	"	73
Японія і Формоза	181	"	615
Індія	590	"	150
Персія і Мезопотамія	835	"	275

Загалом ціла земська куля: 68 біліонів л. на 51 літ.

Бачимо з того, що геологі не ворожать нафті вже довгого віку. Може бути, що вже наші внуки доживуть часу, в яким нафта загалом не буде. Однаке можемо поцінити і своїх унуків: людський геній винайшов уже спосіб добувати штучну нафту, а саме з камінного вугілля, ба навіть з торфу. Спосіб не дуже скомплікований і вже сьогодні не надто коштовний. Через уліпшення техніки цей спосіб ще подешевіє і наші внуки може будуть мати навіть дешавшу нафту, ніж ми... А що всесвітній запас кам'яного і бурого вугілля, агідно з обчисленнями геологів, має вистати ще на якихось 5,000 літ, то штучна нафта буде в ужитанні сто разів довше, як природна